

Ecoul

Editor: CONST. I. ȘTEFĂNESCU ♦ Redacția și adresa, ARAD, Bd. Regele Ferdinand 5. Telef. 333.

...La Cluj, evreo-maghiarii își varsă veniul în manifeste — împotriva valahilor cărora le cere moartea în frunte cu Valda-Voevod, — la Adea (Arad), ungurii ne dezarmează jandarmii și fug apoi să treacă frontiera!...
...Pe când încă un discurs de loialitate din partea d-lui Gyarfas?...

Dela o zi la alta Dureri și nădejdi la granița de Vest*

(Absurdități culturale)

de profesor Aurel Popa

Timele svârcoliri în desbateră raportului Benteoiu în afacerea Skoda

Ședința de ieri seară a Camerei a continuat discuția raportului Benteoiu. S'a ținut ședința de seară care s'a terminat azi dimineața la orele 3.
Discursul d-lui Madgearu, generalul Radu Lascu a citit o declarație în numele partidului d-lui Brătianu. Declarația spune că datele insuficiente cercetările făcute în afacerea Skoda, că vinovățiile n'au fost stabilite, considerăm astfel că chestiunea rămâne deschisă cu toate răspunderile și obligațiile ei, cari trebuiesc urmăriți și sancționate.

nului național-țărănesc care a dat comanda Skoda.
D. Maniu a accentuat că venind la guvern s'a preocupat împreună cu generalul Cihoski de trei lucruri: de o mai bună organizare a armatei, lucru realizat prin legile militare votate atunci, a stăvilit nemulțumirile din armată, generalul Cihoski rezolvind 6000 de cereri de repararea nedreptăților făcute, și în sfârșit s'a ocupat de înarmarea oșterii.
D. Maniu a apărut activitatea generalului Cihoski la Ministerul Apărării Naționale, ocupându-se pe larg de condițiile în cari s'a dat comanda Skoda și susținând utilitatea comenzi și necesitatea ei imperioasă pentru acel timp.
La un moment dat d. Alexandrin, voind să întrerupă pe d. Maniu, acesta a răspuns că nu admite nici o întrerupere dându-se astfel loc la vacarm.
În continuare d. Maniu s'a ocupat pe larg de chestiunea falsului întrebându-se cum este posibil ca d. Iunian să afirme că n'a existat un fals. Cum este posibil să declare că fraza care d-sa pretinde că a fost introdusă în declarația lui Seletzki nu l-ar atinge pe d-sa.
D. Maniu a arătat apoi că n'a vorbit cu Seletzki decât de trei ori, și că s'a făcut uz de fals pentru a-l compromite. A încheiat cerând iertarea tuturor celor acuzați, că suferă pentru d-sa și a declarat că membrii guvernului și d-sa se consideră solidari cu cei din raportul Skoda și în special cu generalul Cihoski și totdeauna iau toată răspunderea politică pentru acțiunea deschisă prin raportul Benteoiu.

Marele discurs al d-lui Iuliu Maniu

După d-sa a luat cuvântul d. Iuliu Maniu care, într'un discurs de câteva ore, a examinat întreaga lănie politică a afacerii Skoda. A contestat, în primul rând, onerul, dreptul de a emite un verdict în această chestiune, deoarece ea este compusă din adverburile politice și are de dat un vot pe chestiune pur politică. D. Maniu a relevat că imediat după raportul Benteoiu, când se agită chestiunea răspunderilor, nici d-sa nici amicii politici nu s'au raliat camerei duse împotriva partidului liberal. Aceasta nu l-a împiedecat să ca slujindu-se de învătămintele războiului să nu conceapă o politică de înarmare, raliind, pentru aceasta, toate competențele militare.
Oratorul s'a ocupat apoi de învătămintele aduse prin raportul Benteoiu susținând că ele nu au nici un temei viabil.
D. Maniu s'a mai ocupat de acuzațiile aduse d-lui Mihai Popovici și apoi a răspuns celorlalte acuzațiuni aduse membrilor guvernului.

Madgearu a cerut aplicarea legii responsabilității ministeriale

D. Madgearu a dat apoi citire unor scrisori cu data de 5 Martie a lui Valda-Voevod și contrasemnată de d-nii Mironescu, Voicu Mironescu, Eduard Mirto, D. R. Ioanescu, Gusti și Madgearu, prin care d. Valda protestează împotriva înculpării d-lui Mihai Popovici în afacerea Skoda. D. Vaida se declară solidar cu toate acțiunile guvernului din 1930 și cere să se aplice legea responsabilității ministeriale ca astfel să fie trimiși în fața Curții de Casație toți membrii guvernului de atunci.

Discursul raportorului

După ce d. Madgearu a citit scrierile d. Benteoiu, raportorul afacerii, a luat cuvântul pentru ca să răspundă oratorilor.
„Voi căuta să lichidez — a spus raportorul — toate divisiunile create în afacerea Skoda, intrucât odată cu raportul de anchetă s'a depus un contra-raport din partea național-țărăniștilor, plin de divisiuni.”
D-sa a răspuns că cercetările în afacerea Skoda n'au fost îndreptate împotriva Ardealului și că democrația n'a fost atacată.
D. Benteoiu a răspuns oratorilor național-țărăniști și în special

criticilor aduse de d. Madgearu, susținând temeinicia concluziilor raportului întocmit de d-sa. D. Benteoiu a arătat că oratorii național-țărăniști au încercat să facă divisiuni în această afacere și a respins toată argumentația lor.
D. Benteoiu a continuat să examineze, în lumina documentelor, chestiunea prețurilor.
La orele trei fără 20, dimineața, majoritarii au cerut d-lui Săveanu să ridice ședința pentru ca d. Benteoiu să poată să-și rostască cuvântarea azi dimineață în fața Camerei.
(Continuarea în pag. III).

Este momentul cred, să semnalăm din nou autorităților unele cazuri suspecte, cum am mai făcut-o în repetate rânduri, cu convingerea că toate actele de inconștientă națională sunt comise de subalterni, prin inducerea în eroare a adevăraților șefi.
Nedumerirea și revolta de ultima oră a opiniei publice dela granița de Vest o relatează în cele ce urmează:
In provinciile alpine și ce e mai trist, aci, pe graniță, la Oradea, Arad, Timișoara, funcționează în învățământul secundar al statului profesori minoritari: evrei, maghiari etc.
Dacă sunt Români lipsiți de simțul de răspundere pe care-l presupune funcțiunea ce ocupă, cari din interese pe cari nu putem și nu vrem să le pătrundem, cred că minoritarii pot să fericească școala românească, pentru ce nu-i numesc măcar în Vechiu Regat, într'un mediu exclusiv românesc, unde nu pot fi păgubitori intereselor statului nostru.
Cazul cu numirea ilegală și cu desconsiderarea tuturor normelor de drept și de echitate la o școală normală de pe graniță, ca medic profesor titular a d-nei Rozalia Ochsenberg-Bosman este deadreptul revoltătoare. Aceasta nu are nici studiile prevăzute de lege pentru medicii școlari (cursuri speciale), n'a urmat niciodată vreun curs de pedagogie metodică și didactică, n'a făcut examenul de capacitate cerut tuturor profesorilor secundari, inspectia specială i s'a făcut nu înainte de numire ci după, nu are nici un merit extraordinar, care ar scuza eludarea legii, nici pe terenul școlar, nici pe cel medical.
Numita doamnă s'a trezit

*) Acest articol a fost publicat în ziarul „Țara Noastră” din 17 Martie a. c. cu unele omisiuni impuse de necesități tehnice, cari nu numai că alterează înțelesul, dar suprimă legătura logică dintre ideile ce se succed.
Pentru a corecta aceste regretabile greșeli am cerut ospitalitatea ziarului „Ecoul”, în care articolul apare în redacția lui originală.
Am nădejdea că în acest fel aduc și eu o contribuție la lămurirea unor probleme, cari preocupă atât de acut opinia publică a țării; iar intențiile mele de a demasca nedreptatea și a arăta pe adevărații vinovați, în astfel de cazuri, vor reieși lămurit, așa cum mi-a fost dorința inițială.

Pe la orele 10, au venit din patrulare și sergentul jandarm Lazăr Simion, însoțit de caporalul Petru Dascăl. După ce au făcut controlul biletelor în sală, în baza foii de serviciu No. 20, apoi au intrat într'o mică sală din curte, unde se afla primarul și mai mulți săteni la mese.
Rebeliunea
După puțin timp, caporalul ieșind afară a găsit lângă ușă pe ungurii Iosif Erdős, Iosif Palla și Endre Fodor, cari se băteau.
Jandarmul a încercat să-i despartă și văzând că nu-i poate liniști, a lovit pe unul din ei cu o vargă ce o avea în mână.
Ca prin farmec, ungurii au încetat a se mai bate și s'au năpustit la el, lovindu-l cu pumnii și umplându-l de sânge. Reușind să scape din mâinile lor, jandarmul a cerut ajutor dela sergentul din lăuntru. Acesta a ieșit afară împreună cu primarul și cu vre-o alți 20 de unguri, veniți din sala de dans, a trasi de sgomot.

Rebeliunea din comuna Adea

Zece unguri au bătut și desarmat pe jandarmii din comună, apoi, bucuroși de ispravă, au jucat cu trofeiele, injurând armata română și pe valahi

Urmarea a fost că ungurii au tăbărit cu toții asupra jandarmilor, cu sticle și pietre, bătându-i grav și rupându-le armele.
Ce face un primar ungur...
Partea interesantă e că primarul comunei, ungurul Sándor F. Kiss, în loc să caute să-și potolească conștiința, dimpotrivă, năvălindu-se asupra jandarmilor, lovind chiar el cu pumnii în fețele lor.
Plini de sânge, și desarmați, cei doi jandarmi au fugit sărind gardul și îndreptându-se spre post, urmăriți de toată banda asiaticilor degenerați, unde s'au ascuns într'un grajd.
„Dansul trofeielelor”
Petrecerea s'a stricat. Cele câteva familii românești, indignate s'au retras, iar doi (Continuarea în pag. III)

Pe la orele 10, au venit din patrulare și sergentul jandarm Lazăr Simion, însoțit de caporalul Petru Dascăl. După ce au făcut controlul biletelor în sală, în baza foii de serviciu No. 20, apoi au intrat într'o mică sală din curte, unde se afla primarul și mai mulți săteni la mese.

Rebeliunea
După puțin timp, caporalul ieșind afară a găsit lângă ușă pe ungurii Iosif Erdős, Iosif Palla și Endre Fodor, cari se băteau.

Jandarmul a încercat să-i despartă și văzând că nu-i poate liniști, a lovit pe unul din ei cu o vargă ce o avea în mână.

Ca prin farmec, ungurii au încetat a se mai bate și s'au năpustit la el, lovindu-l cu pumnii și umplându-l de sânge. Reușind să scape din mâinile lor, jandarmul a cerut ajutor dela sergentul din lăuntru. Acesta a ieșit afară împreună cu primarul și cu vre-o alți 20 de unguri, veniți din sala de dans, a trasi de sgomot.

Urmarea a fost că ungurii au tăbărit cu toții asupra jandarmilor, cu sticle și pietre, bătându-i grav și rupându-le armele.

Ce face un primar ungur...

Partea interesantă e că primarul comunei, ungurul Sándor F. Kiss, în loc să caute să-și potolească conștiința, dimpotrivă, năvălindu-se asupra jandarmilor, lovind chiar el cu pumnii în fețele lor.

Plini de sânge, și desarmați, cei doi jandarmi au fugit sărind gardul și îndreptându-se spre post, urmăriți de toată banda asiaticilor degenerați, unde s'au ascuns într'un grajd.

„Dansul trofeielelor”
Petrecerea s'a stricat. Cele câteva familii românești, indignate s'au retras, iar doi (Continuarea în pag. III)

Rebeliunea din comuna Adea

(Urmare din pag. I-a).

flăcăi au plecat călări până în comuna Chişineu-Criş după ajutorul şefului de secţie al jandarmilor săi.

În acest timp ungurul Sándor L. Kiss, cel care a rupt arma caporalului Lazăr Simion, a intrat cu ea în mână în sala de dans şi învârtind-o pe deasupra capului, a început să 'njure jandarmi şi soldaţii români şi pe valahi. Apoi, însoţit de ceilalţi unguri a plecat spre casă trăgând de curea, pe jos, arma ruptă.

Spre Budapesta

Ajuns acasă şi trecându-i puţin din însufletirea iredentistă, şi-a amintit că se mai găseşte încă pe pământul României-Mari şi'n consecinţă a luat hotărârea să

se 'ndrepte către fraţii săi într'u Arpad. A înhamat calii la căruţă şi a pornit în galop spre granită.

Ca la cinematograful...

În marginea comunei, însă, s'a întâlnit cu căruţa de jandarmi, cari veneau în ajutor dela Chişineu-Criş. Aceştia, părându-li-se suspectă o astfel de goană în miez de noapte, l-au somat să se oprească. Văzând că nu sunt ascultaţi, au tras după el mai multe focuri de armă în aer, spre a-l intimida apoi au pornit cu căruţa în urmărirea lui.

Această goană, însoţită şi de focuri de armă, a continuat pe o distanţă de aproape şase km., până în marginea comunei, Chişineu-Criş, unde jandarmii, reuşind să-l ajungă, l-au arestat.

Epilogul

În aceeaşi noapte, adică în noaptea de Duminecă spre Luni s'au mai operat câteva arestări.

Iată numele unguirilor arestaţi: Sándor F. Kiss, Sándor L. Kiss, Ferencz L. Kiss, Endre L. Kiss, Sándor Gécsy, Albert Emre, Iosif Erdösy, Iosif Palla şi Endre Fodor.

Luni a fost făcută o anchetă la faţa locului, sub conducerea d-lui căpitan de jandarmi Ion Popescu, care a dispus aducerea năpărcelor rebele la Arad, pentru completarea cercetărilor.

Germania vrea pace sau războiu?

PARIS, 27. — În discursul ţinut ieri de d. Laval la Cameră, a spus între altele: „Nu e vorba de egalitatea de drepturi, ci mai mult de întoarcerea Germaniei la Geneva cu unele condiţii. Trebuie să ştim dacă Germania înţelege sau nu să se asocieze celorlalte naţiuni pentru organizarea păcii pe care toate popoarele o cer. Astăzi menţinem intact în jurul nostru prietenii şi alianţele Franţei. Să ştim să le sporim şi să le întărim. Trebuie mai întâi însă ca Franţa să fie hotărâtă a-şi asigura singură propria sa apărare. Pentru a fi siguri de destinul nostru, să rămânem uniţi!”

Identitatea de vederi româno-juugoslavă este o forţă

— Declaraţiile d-lui Titulescu —

BELGRAD, 27 (RADOR), ora 18.

D. Titulescu şi Jeftici au avut ultima conferinţă care a durat până la orele 20,30. După conferinţa d. Titulescu a declarat presei: „Rolul Micii Înţelegeri şi Înţelegerii Balcanice este prea important şi răspunderile lor în ce priveşte organizarea şi menţinerea păcii, prea mari pentruca în calitatea mea de preşedinte al acestor două organisme să nu mă informez direct asupra gravelor eveniment internaţionale în curs şi pentruca să spun cu o francheţă absolută ceiace interesele noastre ne permit să acceptăm şi ceiace ne interzic pentru totdeauna să tolerăm. Odată mai mult, am constat în urma schimburilor de vederi ce am avut cu preşedintele consiliului jugoslav Jeftici, o identitate de vederi care în împrejurările actuale, este mai mult decât o încurajare: o forţă.”

D. Titulescu şi însoţitorii au luat apoi dineul la legaţia română. Aseară d. Titulescu, însoţit de d-na şi ministrul Raicoviceanu a părăsit Belgradul şi s'a îndreptat spre Bratislava unde se va întâlni cu domnul

Cuţişi şi răspândiţi „ECOUL”

Cinematograful

CENTRAL

Pa u z

CORSO

Programul de azi:
Premieră!

Colierul de smaragd

cu

Victor de Kow Wildc Weissner

Reprezentările

la orele 5, 7.15 şi 9.15

SELECT

(Crucea Roşie)

Pa u z

URANIA

Programul de azi:

Premieră!

Cel mai senzational film al

Harry Piel

Prinţul

manejul

Cu acest film Harry Piel ajuns la cel al 100-lea film al

Reprezentările

la orele 5, 7.15 şi 9.15

Preţuri normale.

TEATRUL

„REGINA MARIA

Turneul cu

„Şcoala

Contribuabililor

Comedie în 3 acte cu

Tony Bulandra, Marietta Deculescu, V. Ronea, V. Zamilian, Cella Marion, Cristian, Ionel Taranu, Jules Cazaban, V. Bulandra, Vineri 29 Martie, Lugoj. Sâmbătă 30 Martie, Timişoara. Duminecă 31 Martie, Arad. Luni 1 Aprilie, Oradea.

Arhivele oraşelor şi judeţelor

din Ardeal şi Banat au fost parte din ele înstrăinate, iar restul sunt într'o stare deplorabilă

— O Interpelare şi urmările ei. — Ce este cu arhiva judeţului Arad —

Am ajuns cu după aproape două decenii dela unire, să constatăm că tocmai ceiace trebuia făcut dela începutul ei n'am săvârşit încă nici până azi.

Ne-am încurcat în lupte meschine de partid, în skodiade mai mari sau mai mici, mai mănoase sau mai sterpe şi în acest timp i-am lăsat pe minoritari să-şi facă de cap, să ne saboteze, să ne blameze şi să ne terfelească glia, pentruca abia acum să ne trezim la realitate şi să vedem că n'am gospodărit nimic.

Ce dovadă mai bună poate fi decât aceia că toate arhivele oraşelor şi judeţelor din Ardeal şi Banat stau prin pivniţe, prin magazii, prin lăzi, sau cine ştie prin ce colţoane, claie peste grămadă? Aceste stocuri enorme de acte şi de documente au format până azi — şi poate, încă mult timp deacum încolo — hrana şoarecilor şi teren proprice ciupercilor.

Acestea sunt rezultatele indolenţei noastre, a acelor cari mai tolerăm, încă, funcţionari publici „români”, necunoscători — din rea voinţă — a limbei statului prea ospitalier, firme scrise în şapte limbi şi cetăţeni „loiali” cari ne desarmează jandarmii şi răspândesc manifeste ca acelea dela Cluj.

o Interpelare

Deputatul Virgil Solomon a făcut, la 7 Martie, o interpelare în Parlament în chestiunea arhivelor şi a pus guvernului următoarele întrebări:

1. Are cunoştinţă guvernul în ce hal au ajuns arhivele statului dela Cluj?
2. Se ştie, oare, că din lipsă de local nici acum, după 16 ani dela unire, arhivele judeţelor din Ardeal şi Banat n'au putut fi transportate la Cluj?
3. Că din 23 de arhive judeţene şi 64 de arhive oraşeneşti, numai din două oraşe şi două judeţe au fost transportate arhivele şi predate la locul de destinaţie?
4. Că arhivele Moţilor dela Zlatna sunt şi acum în 23 de lăzi, aruncate într'o curte, expuse, astfel, la deteriorări?
5. Ştie guvernul că prefectul judeţului Bihor în anul 1927 a predat, fără nici o autorizaţie şi cu derogare

dela orice procedură internaţională, toată arhiva judeţului Bihor delegaţilor guvernului maghiar?

6. Se ştie oare că arhivarii judeţelor şi comunelor, încurajaţi de neglijenţa autorităţilor româneşti, au instrăinat piese importante din arhivele lor agenţilor guvernului ungar?

Şi efectele ei

Urmarea acestei senzaţionale interpelări s'a putut vedea mai curând decât s'ar fi aşteptat chiar interpelatorul.

Ministerul de Interne, prin adresa preşedinţiei adunării deputaţilor, cu Nr. 1973/1935, a făcut cunoscute aceste întrebări tuturor primăriilor, iar la sfârşitul lor roagă să i se comunice de urgenţă relaţiuni asupra întrebărilor cu privire la aceste arhive şi totodată cere să se ia măsuri pentru conservarea în cele mai bune condiţiuni a arhivelor existente.

Ce este cu arhiva arădană

Ştiind — după informaţiunile noastre — că arhiva judeţului şi oraşului Arad este de aproximativ patru vagoane şi că locul unde este adăpostită e departe de a fi corespunzător locului ce ar trebui să-l aibe, am socotit nimerit să ne adresăm unei persoane competente, care să-şi dea părerea asupra felului cum ar trebui executată adresa ministerială.

Ce spune d. Al. Constantinescu

D. prof. Al. Constantinescu, vice-preşedintele comisiei interimare a municipiului Arad, a binevoit să ne spuie următoarele:

„Propun ca arhiva oraşului să fie cercetată cu o deosebită atenţie de mai mulţi intelectuali din Arad, dintre cari să nu lipsească trei inşi, cari au dovedit, prin activitatea, lor de până acum, că

DE INCHIRIAT o locuinţă din 3 camere, baie şi toate dependinţele, dela 1 Mai, str. Grigorie Alexandrescu 26, Arad. Chirie ieftină.

sunt îndrăgostiţi de trecutul Aradului şi au arătat că pot învia multe pagini colbăite de vreme şi mucegăite de igrasia pivniţelor.

Aceştia ar fi: părintele dr. Ghihandu, prof. Isaia Tolan şi Nestor Covacl, bibliotecarul Palatului Cultural; iar atât primăria cât şi prefectura ar trebui să ia de urgenţă măsuri pentru trierea acestei bogate arhive, prin instituirea unei comisii”.

Astfel trebuie să se procedeze cu arhiva arădană, — acum, când a mai scăpat destul încă, din ea, de furia şoarecilor şi a întemperiilor.

A. P.

Folosiţi bateriile

„Galvani”

Se caută

la oficiul poştal Pâncota pentru angajare, expeditoare perfectă, română.

Adresaţi-vă oficiului!

România la târgul din Milano

— Importanţa târgului —

Inlesnirile acordate expozanţilor şi vizitatorilor

Primul târg internaţional de mostre din Milano s'a ţinut în 1921. De atunci dezvoltarea şi faima lui au mers într'un ritm aşa de viu, încât azi, după 15 ani, el reprezintă, fără îndoială, una din cele mai puternice manifestări economice ale anului. E de ajuns să menţionăm că numai cifra afacerilor încheiate anul trecut, pe durata târgului, se urcă la 4 miliarde lire italiene, iar suprafaţa ocupată este azi de peste 400.000 m. p., dintre cari circa 150.000 m. p. acoperită cu construcţii zidite. Din cei 4500 participanţi 10.34 sunt case străine, din ţările europene şi extra-europene.

La târgul din anul trecut au participat 30 de State, din cari 16 au avut pavilion oficial organizat de guvernele respective.

De data aceasta, guvernul nostru a hotărât să participe şi România la Târgul de mostre din Milano, graţie stăruinţelor d-lui ministru Manolescu-Strunga.

Direcţiunile generale ale căilor ferate române, iugoslave şi italiene au acordat reducerea de 50 la sută pentru călătorii cari vor vizita Târgul din Milano: deasemenea mărfurile se bucură de importante reduceri pe apă şi pe uscat. Reducerea în România este valabilă între 1 Aprilie şi 10 Mai a. c.

De notat că oraşul Milano a hotărât să acorde vizitatorilor diverse înlesniri; printre altele, dreptul la şase călătorii în Italia, pe orice traseu, cu reducere de 50 la sută.

Deschiderea oficială a târgului este la 12 Aprilie şi va ţine până la 27 Aprilie.

Dureri și nădejdi la granița de Vest

(Absurdități culturale)

II. de profesor Aurel Popa
(Urmare din pag. I-a).

...cu înțelegerea infiltrației în sânge, pentru dureri și nevoile noastre naționale publice nu se poate numiri cine poartă vina... procedeu, inedit... (ori răul să fi pătruns adânc?) prin care ea s'a... fiindcă este indeobșnută marea inimă română a d-lui ministru școalelor dr. C. Anghel... iubirea părintească ce poartă școlii normale și mare d. P. Ghițescu, directorul general al învățământului normal-primar. E-cunoscută scrupulozitatea și sentimentele de bine inimă pe amândoi propășirea culturii românești. De aceea se crede în mijloc nu poate fi de o imixtiune dubioasă și și o mistificare a adevărului pe care credem că bine s'o aducem, pe publicității la cunoștința domnului ministru... de sigur, se va să anuleze această nedreaptă, cu atât mai mult cu cât această străină, această evreică, are îndrăzneală să saboteze școala, și o dovadă în plus și nesimțită a sentimentelor de ură pentru focarele de cultură românească, — pe care d. ministru n'a avut decât cuvinte de laudă încurajare afirmându-și, și și firesc, impulsunile aceste ale strămoșilor pe care poartă în sânge. Și ca culme a ironiei: în intervențiilor justificative ale acelor cari aveau voința să informeze Ministerul că numirea d-nei Ochsenberg-Bosman nu îndeplinește condițiunile legale, se vede gura Românului, în ordine jignitoare, pentru a se da o satisfacție în plus, evreului, rectificându-i numirea dela data de 1 septembrie 1934 pe data de 1 sept. 1930, dându-se astfel drept plocon numitei doamnei și o grație pe care profesorii români au sacrificat-o ani de-a rândul în baza legii Iorga. E într'adevăr paradoxal, acum când bugetul școlii este sleit, să se facă o numire nouă, prin nădejdi justificate, deci inutilă, unei evreice, asimilând-o în grad cu profesorii securitari, când nu se pot achita plățile de salariu, nici grațiile și definitivatul corului didactic de toate gradele, începând dela 1931. Și apoi, în temeiul acestui caz precedentă vor trebui să se împletească toate posturile medicilor la școlile cu interes. Ne întrebăm unde va fi Ministerul fondurile respective?

se numirea pe care n'au putut-o obține, pe motivul economiilor bugetare, medicul școlii române și aceasta cu atât mai mult cu cât d-nei Ochsenberg-Bosman îi lipsesc studiile și titlurile cerute, pentru asemenea numiri, de legea astăzi în vigoare.

Nu ne indoim că se va da o dreaptă satisfacție elementului românesc, atât de profund jignit.

Căci ne întrebăm, cu drept cuvânt, ce nevoie este la o școală normală mică de medic profesor titular, când alte școli normale din țară, de cinci ori mai mari, n'au decât medici auxiliari?

Deci, dacă școala poate fi servită conștiincios de un medic cu 1500—2000 lei lunar, pentru ce să se plătească — din bugetul statului și așa foarte secătuit — 5500—6500 lei lunar, unei străine?

Amintim Ministerului faptul că medicii români cari s'au bucurat de anumite drepturi, anulate prin legea nouă, nu-și mențin drepturile vechi și nu pot fi numiți în temeiul lor, putând ocupa anumite funcțiuni sau putând fi înaintați numai întrucât satisfac prevederile actualei legi: cu examene și concursuri speciale (d. e. medicii de județ sau cei municipali). Orice numire ce nu s'a efectuat în timpul valabilității legilor mai indulgente, nu mai poate fi făcută în temeiul lor din momentul ce s'a votat o nouă lege, cu alte prevederi și alte exigente. Medicii cari până la 1930 puteau fi numiți definitiv fără concurs și fără examene, aceiași medici nu mai pot fi numiți azi decât în măsura în care satisfac condițiunile legii acum în vigoare. Nimeni nu poate invoca motivul drepturilor câștigate, din momentul ce aceste drepturi au fost abrogate printr-o lege mai recentă.

D-na Rozalia Bosman-Ochsenberg, neputând obține numirea illo tempore, azi nu mai poate fi numită în baza unei legi scoasă din vigoare. Numirea s'ar putea face numai dacă ar fi satisfăcute prevederile legii din 1934 — ceea ce nu este cazul — și după ce se va scoate catedra la concurs prin Monitorul Oficial.

Iar pentru a arăta cât de mult țin unii, așa ziși români, să servească pe această străină, vom aminti că d-sa are și alte prerogative. Așa, orice înaintare în grad și leafă, prevede o cotă de 50 la sută asupra salariului majorat, plătită către Stat.

Ori d-nei Ochsenberg-Bosman i s'a corectat reținerea făcută pe statul înaintat spre ordonanțare și i s'a plătit integral leafa majorată, fără nicio reținere în prima lună de funcționar.

Ne întrebăm cine suporta paguba statului prin asemenea manopere care nu pot rămâne fără sancțiuni?

Un caz identic trebuie să semnalăm într-o numire la Primăria Municipiului Oradea: unguroaica d-saora V. Kápri a fost numită ajutoare de bibliotecă, fără nicio pregătire având doar 4 clase

secundare, fără a cunoaște limba română, fără a fi obligată măcar să se prezinte la examenul de limba română cu colegii ei din aceeași situație, ferventă admiratoare a Budapestei și a tot ce se petrece dincolo de hotarele României, câtă vreme licențele române sunt șomere, lăsate în voia sorții. Normal, ne întrebăm și aici, în baza căror temeuri este scutită d-ra Kápri de examenul de limba română, obligator pentru funcționarii minoritari?

Nici aici nu poate fi vorba de vinovăția actualului primar, d. Tiberiu Moșoiu, care merge pe drumul trasat de gloriosul general Moșoiu, părintele d-sale, și de alte manopere abile și oculte.

Toleranța noastră trebuie să înceteze până când nu ne discredităm cu totul în fața străinilor, cari ei înșiși batjocoresc deplasata noastră generozitate, căci curând îndrăzneala lor nu va mai putea fi înfrântă nici prin cele mai draconice legi.

Suntem datori s'o facem în numele conștiinței românești de atâtea ori crucificată, suntem datori s'o facem în amintirea acelor care au sângerat și au murit în nădejdea că urmașilor lor le vor surâde zorii unor zile mai bune într-o Românie care va fi cu adevărat numai a Românilor.

Iar acum, în aceste zile, de frământări, când nădejdiile noastre s'au deșteptat din nou și credem că cu toate silințele dușmanilor națiunii nu vor mai putea fi înăbușite, aș preconiza crearea unei zone cultural-naționale în provinciile alipite pe o distanță de cel puțin 70 km. dela graniță, în care să nu existe niciun funcționar de origine etnică străină, chiar dacă ar cunoaște impecabil limba românească, iar înșiși Români să aibă caractere incercate, pentru a nu compromite bunele intențiuni cari n'au lipsit întotdeauna conducătorilor noștri.

Acei cari nu îndeplinesc aceste condițiuni să fie transferați în centrul țării, locul lor rezervându-se unor oameni cari au dat dovezi, astăzi și în trecut, că pot fi însoțitori pentru idealul românesc de mâine, cum au fost și ieri și cum sunt și azi.

Să nu fim noi, cei ce trăim astăzi, generația blestemată care prin păcatele ei va deslăntui o năruire a unei noi Rome.

Oradea. Prof. Aurel Popa

Revizuirea actelor străinilor așezați în țară

Ministerul Sănătății a decis ca revizuirea actelor străinilor așezați în țară să fie începută la 1 Mai în loc de 1 Iunie, pentru ca lucrările să se termine cât mai curând în acest sens ministerul Muncii a trimis inspectoratelor de muncă, instrucțiuni asupra modului amănunțit cum trebuie să se facă revizuirea.

Ultimele svârcoliri în desbateră raportului Bentoiu în afacerea Skoda

(Urmare din pag. I-a).

...unei Camere mai populare. Ședința s'a ridicat rămânând ca azi după amiază la orele 15 să continue discursul său.

Ce va fi în ședința de astăzi

În ședința de azi, d. deputat Bentoiu își va termina discursul. După d-sa d. deputat Grigorescu va propune Camerei o moțiune prin care se va cere ca d-nii general Cihoski și Mihai Popovici să fie trimiși în fața Curții de Casație, iar d-nii Romulus Boilă și colonel Georgescu, în fața instanțelor ordinare.

Se crede că moțiunea va fi sigur adoptată.

Conform regulamentului, după cinci zile dela propunerea moțiunii, ea va fi readusă în discuțiunea plenului adunării. Reprezentanții partidelor vor face noi declarații la discuțiunea acestei moțiuni.

De ce n'a fost d. Dinu Brătianu la ședință

La ședința de azi noaptea a Ca-

merei d. Dinu Brătianu, șeful partidului liberal, n'a luat parte. Ne-participarea sa la ședință, „Universul” o atribuie unei nemulțumiri, d-sa voind ca să se extindă învinovățiile în afacerea Skoda și asupra altor persoane din guvernul național-lădrănist, punct de vedere care n'a fost însă acceptat de primul-ministru.

„Curentul” ocupându-se de consfătuirea care a avut loc ieri la Camera între d-nii Dinu Brătianu și d. Tătărescu, șeful guvernului, în legătură cu moțiunea în afacerea Skoda, scrie că d. Dinu Brătianu a fost pentru părerea ca concluziile raportului Bentoiu să cuprindă și pe d-nii Iuliu Maniu și Virgil Madgearu, punct de vedere care, după „Curentul”, nu a fost adoptat de d. Tătărescu și nici de majoritatea membrilor guvernului printre care și de dr. Costinescu cari cred că numai cei cuprinși în concluziile raportului Bentoiu urmează să fie trasi la răspundere, spre a nu se da acestei afaceri un caracter politic.

FURT ÎNDRĂZNET

— Unui funcționar din Buteni i s'au furat 36 mii Lei —

Grefierul Ion Iliescu dela judecătoria de ocol din Buteni a încasat astăzi dela Administrația Financiară salariul funcționarilor dela judecătoria din Buteni, în suma de lei 36 mii.

După ce a primit banii, pe cari i-a pus în servietă, s'a îndreptat spre judecătoria dela primărie. Aici a constatat că banii au dispărut din servietă.

Iliescu nu-și aduce aminte

dacă a lăsat sau nu undeva din mână servietă, așa că nu se știe dacă banii i-au fost furati în palatul financiar sau în cel al primăriei, mai ales că în amândouă locurile a fost aglomerație așa încât și ținând servietă în mână i-ar fi putut fi furată suma.

Funcționarul Iliescu a reclamat poliției cazul, dar nu prea sunt șanse de a găsi pe făptas.

Informațiuni

ABONAMENTE:
Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.
Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

„Ecol” apare la orele 4 după amiază.

Redacția noastră pentru Banat este în Timișoara, Hotel „Ferdinand”, camerele No. 21 22. Telefon 96.

Din cauza abundenței de material, suntem forțați să amânăm pentru mâine publicarea în continuare a reportajilor colaboratorului nostru Ștefan Mocanu, despre plaga tripourilor de pe granița Apuseană.

Citiți dar, în „Ecol” de mâine, noi, revelatorii și senzaționale amănunte despre modul cum e jefuită societatea românească — numai din vina ei — de către banda de clubmani și trișori, inversunați agenți ai irendentei maghiare totodată.

LONDRA, 27. — Un deputat, întrebând, ieri la Camera Comunelor pe d. Macdonald care e punctul de vedere al Angliei asupra înarmării Austriei acesta a răspuns că nu are nici o informație în această privință.

La ministerul Industriei se intrunește azi comisiunea instituită pentru controlul prețurilor, urmând să fixeze articolele al căror preț, urmează a fi supus unui control permanent.

BERLIN, 27. — Se desminște svonul că Goering va pleca Joi la Budapesta.

Contingentul 1935 va fi încorporat la 1 Aprilie. S'au dat ordine pentru aducere la îndeplinire a măsurii.

BERLIN, 27. — Eden a plecat cu trenul ieri seară la Moscova. Orașul Danzig l-a invitat să facă o vizită, dar d. Eden a refuzat spunând că n'are timp.

CINEMATOGRAF TIMIȘOARA
„TIVOLI”
PROGRAMUL DE AZI:
PREMIERĂ!
Ultima producție a lui Fritz Lang
Testamentul doctorului MABUSE
cu Rudolf Klein-Rogge, Oskar Beregi, Gustav Diesel.

La Dancing „Lloyd” (Tavernă) Timișoara
Programul pe Martie:
DODDY-DELISSON-IGELHOFF
Star dela Radio-Viena
Cântă la două pian și joacă cele mai noi șlagăre mondiale.

Raportul Benteiu în... agonie

D. Dinu Brătianu pare mai puțin intransigent. — Un succes al d-lui Gh. Tătărescu —

D. Vaida-Voevod și partidul naț.-țărănesc

— Dela redacția noastră din București —

Cu o oarecare ușurare a fost înregistrată, în toate cercurile, hotărârea sau «acordul» ca discuțiile în jurul raportului Benteiu să fie accelerate.

Pare-se că d. Tătărescu a reușit din nou să convingă pe d. Dinu Brătianu că nu se poate trage nici un avantaj din exploatarea acestui raport.

Dimpotrivă. Dacă spiritele s'ar ațâța, național-țărăniștii sunt hotărâți nu numai să se apere, ci să și atace. Astfel partidul dela cărmă, ar putea chiar să aibe de pierdut ceva.

«Când ești la guvern trebuie să eviți o tensiune prea mare a raporturilor cu opoziția». Iată înțeleapta formulă a primului ministru. Și se asigură că premierul a putut convinge de acest adevăr po toți intransigenții din jurul șefului partidului liberal.

D-nii Iuliu Maniu și Virgil Madgearu și-au rezervat intervenția pentru sfârșitul discuțiilor. Au așteptat să vadă atitudinea și hotărârea majorităților parlamentare.

Soarta raportului Benteiu

pare pecetluită: «Inmormântare

clasa I-a». Așa o definea chiar la bufetul Camerii un spiritual deputat liberal.

În sânul partidului liberal se caută chiar o «esire onorabilă» pentru autorul acestui raport, pentru d. Benteiu. Nimeni nu tăgăduiește calitățile acestui distins parlamentar liberal și nu mai este pentru nimeni un secret, că nu d-se poartă toată răspunderea buclucașelor concluzii ale raportului despre «afacerea Skoda-Seletzky».

Ori, prietenii d-lui Benteiu, susțin că nu poate fi oarecum dezavuat un membru devotat care n'a vrut decât să-și servească partidul și șefii.

Abilitatea însă a d-lui Tătărescu nu permite nici o îndoielă că premierul va găsi soluția ca d. Benteiu să primească satisfacția cuvenită din partea partidului ale cărui interese, astăzi, cer «inmormântarea» operei d-lui Benteiu.

Se așteaptă chiar în curând un «gest» care va risipi amărăciunea cu care privește distrugerea operei sale «juridice» dar mai ales liberale, distinsul combatant al falangei H.

„Numerus valachicus” și conducerea partidului naț.-țărănesc

Pe când d. dr. Alexandru Vaida-Voevod își continua acțiunea cu acel calm olimpic, caracteristic acțiunilor ce pornesc dintr'o adâncă și nesdruncnată convingere, la „centru” domnește același dezorientare de până acum.

Comunicatele oficiale ale partidului sunt oglinda fidelă a nesiguranței ce stăpânește pe toți fruntașii național-țărăniști.

In timp ce declarațiile și exteriorizările d-lui Vaida sunt de o claritate și o limpezime ce exclude orice posibilități de controversă, discuțiile și motiunile centrului sunt din ce în ce mai încălțite.

D. Mihalache se simte din ce în ce mai nesigur pe frânele partidului. Aplauzele nu mai pot să-i risipească neîncrederea, căci în ochii tuturor — nu numai acelora

care sunt „contra”, sau se abțin dela vot — citește șovăiala.

Șeful național-țărăniștilor nu-și poate ascunde nervozitatea. Cine l-a văzut vorbind la ultima ședință a comitetului executiv și-a dat seama de acest lucru.

La un moment dat d. Ion Mihalache plimbându-și nervos și cercetător privirile în sală, intrerupe cu un gest aplauzele și strigă — căci a fost un strigăt —:

„Nu înțeleg unanimități la vot, iar după ce veți plca de aici să facă fiecare ce îl taie capul”.

După d-se a vorbit d. Iuliu Maniu. A combătut „formula Vaida”, „procesul Vaida”, dar na uitat să insiste asupra celor 40 de ani de colaborare „națională” cu „fratele Alexandru”, asupra durerii ce o simte când aude cuvântul de „despărțire” și în fine a terminat prin a „conjura” pe Vaida să revină.

D. Alexandru Vaida-Voevod, între timp, continuă a „conjura” pe toți acei ce simt românește să se deserte din letargia principiilor amăgitoare și să lupte pentru ca România-Mare să devie cu adevărat un stat național românesc.

Ce partid românesc poate să și asume răspunderea unei excluderi pentru acest „păcat”? Mai ales când cel „vinoval” este un fost prim-ministru al României întregrite și un mare luptător al acestei întregiri; și mai ales când partidul românesc care ar pronunța verdictul este și „național” și „țărănesc”?
Charon

„Germania trebuie să aibă forțe egale cu ale Sovietelor”

— Convorbirile dela Berlin au luat sfârșit. — Ce se crede. — Nimic nu-i sigur... —

— Chestiunea desarmării, a fost principala chestiune dezbătută ieri în conversațiile anglo-germane. Miniștrii germani au prezentat documente relative la înarmările puterilor vecine Germaniei. Problema navală a fost numai abordată. Germania este dispusă să dezarmeze dacă și vecinii dezarmează la fel. Cu anumite condiții Germania e dispusă chiar să revină la Societatea Națiunilor.

In chestia Pactului Oriental, Hitler a făcut contra-propuneri care exclud principiul asistenței mutuale și care ar însemna stabilirea unui sistem destul de vag de pacte de neagresiune, garantate prin clauza ne-asistenței agresorului. „Germania trebuie să aibă forțe egale cu ale Sovietelor”. In

ce privește forțele navale și aeriene Germania a menținut cererile cunoscute.

Știrile din sursă franceză arată că cercurile britanice din Berlin ar fi decepționate. Alaltăieri discuția asupra Pactului Dunărean mai lasă oarecari speranțe. Ieri a fost începută discuția la problema militară și atmosfera s'a întunecat. Hitler a ținut să expună împede teza germană, ca Simon s'o înfățișeze la Stressa.

In unele cercuri a domnit impresia că Germania a încercat o manevră voind să prezinte Anglia ca avocat al cauzei germane. Negociatorii britanici au fost cuprinși de o adevărată indispoziție. Voința pacifică a Reichului este sub-

ordonată obsesiei pericolului rus, precum și reinarmării Germaniei al cărei ritm pare că nu mai poate fi încetinit.

Germania ar reveni la Societatea Națiunilor numai pentru semnarea unui acord general de limitarea înarmărilor și organizare colectivă a securității. Cum acestea sunt îndepărtate, speranțele sunt mici. Dimpotrivă, telegramele din sursă engleză subliniază că cercurile germane împărtășesc satisfacția cercurilor britanice. Deși s'a dovedit că punctele de vedere sunt deosebite, s'a văzut că convorbirile directe sunt de dorit tocmai pentru lămurirea divergențelor.

Vizitele d-lui Eden la Moscova, Varșovia și Praga, vor fi tot de informație.

Situația politică

„Jos valahii! Trăiască evreii maghiarii! Trăiască Ungaria Mare!”

Așa țipau niște manifeste aruncate la Cluj, mai multe, prin coridoarele Universității.

„Vrem moartea valahilor în frunte cu Vaida-Voevod!” Și alte dorinți exprimate pe șleau.

Se crede că studenți evrei au fost autori și colportorii acestor manifeste.

Cu atât mai rău! Dar nici de astădată nu putem invinui pe evrei atât de mult cât invinuim pe cei care le-au insuflat astfel de dorinți.

In același timp, în Ungaria, cu toate frământările interne, se vorbește despre o apropiată rupere oficială cu clauzele Tratatului dela Versailles și despre un dietariat Gömbös.

Și cu toate acestea mdsu-

rile de siguranță sunt... că nu sunt deloc. Ba încearcă cineva să glasul și pumnul pentru purifica frontul și a-l niza așa încât să pregaranții de securitate, boicolat de unii cari prestigiul partidului mai sus decât prestigiul națio-

Dacă situația continuă rămând astfel, nemșii drept să spună că au Romnia în buzunar.

Dar „Lupta” tot dreptul să spună că d. da și d. Goga sunt cei trebuie să se astâmpere din contră, ar fi timpul toată lumea să înțeleagă naționalismul intransigent singura soluție.

Congresul debitorilor din întreaga țară

Garda apărării proprietății și asociației debitorilor a organizat pentru 31 Martie un congres general al debitorilor din întreaga țară. Debitorii cer recalcularea do-

bânzilor și suspendarea porară a executărilor, tru ca legea conversiunii poată avea efectele de legiuitor. Mișcarea condusă de profesorul noil Antonescu dela Dre-

Un hermafrodit cu două inim

BĂLȚI, 27. — Femea Riva Ackenblatt a născut ieri un copil despre care medicii au constatat custupe-

facție că-i și băiat și și că are două inim. Și mama și copilul sănătoși și se crede că hermafroditul va trăi.

Ultima oră Germania pusă în dilem

— Ori se pleacă ori va fi încercuită și izolată

D. Simon a precizat în decursul conversațiilor de ieri cu d. Hitler că nu există decât două posibilități de deslegare a problemei păcii:

Ori Germania se atașează politicii pacifiste a marilor puteri europene, ori acestea se raliază Rusiei.

In primul caz Germania poate face parte din grupul puterilor semnatare ale pactului de securitate, iar în ca-

zul al doilea, va fi complet izolată.

D. Hitler, văzându-se ninițat cu Rusia, și-a expunctul de vedere care să se întrevadă posibilității unei orientări spre marilor puteri.

Cu toată muțenia d-lui mon care n'a voit să de-

nimic presei, se crede că tativele pentru o înțele europeană în vederea sunt pe o pistă bună.

Presă franceză constată că fruntașii germani nu voiesc să ajungă la înțelegere

PARIS, 27 (RADOR). — Bilanțul conversațiilor anglo-germane este considerat ca negativ, de toate ziarele franceze care recunosc totuși împreună cu comunitatul dat la Berlin, utilitatea acestei luări de contact.

Călătoria miniștrilor englezi a fost folositoare mai pentru că a permis guvernului englez să-și facă o rere precisă despre ideile conducătorilor germani să constate că aceștia nu cătuși de puțin voința de a ajunge la o înțelegere.

Personalul care nu prezintă garanțiile necesare apărării naționale va fi eliminat din instituții

Comisiunea pentru aplicarea legii pentru utilizarea personalului românesc, întrunită azi dimineață, a lutat în cercetare situația personalului românesc din uzinele electrice din țară și constatându-se că cele mai multe uzine, în special din Ardeal, nu corespund dispo-

zițiilor legii, comisiunea a însărcinat pe delegatul Marelui Stat Major ca, cetând fiecare caz în parte să facă propuneri pentru eliminarea personalului care nu prezintă garanțiile necesare pentru apărarea națională.